



NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB060002
NAZWA OBSZARU Chełmskie Torfowiska Węglanowe

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

| | | |
|---------------|-------------------------------|------------------------|
| 1.1. Typ A | 1.2. Kod obszaru PLB060002 | Powrót |
|---------------|-------------------------------|------------------------|

1.3. Nazwa obszaru

Chełmskie Torfowiska Węglanowe

| | |
|----------------------------------|-----------------------------------|
| 1.4. Data opracowania 2002-05 | 1.5. Data aktualizacji 2024-11 |
|----------------------------------|-----------------------------------|

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

| | |
|--|---|
| Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO: | 2004-11 |
| Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO | rozp. MŚ z dn. 21.07.2004 r. w sprawie osop |

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.5882

Szerokość geograficzna
51.1569

2.2. Powierzchnia [ha]:

4309.42

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

| | |
|------|-----------|
| PL31 | Lubelskie |
|------|-----------|

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/143/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[Powrót](#)

| Gatunki | | | Populacja na obszarze | | | | | | | Ocena obszaru | | | | |
|---------|------|---|-----------------------|----|-----|----------|------|-----------|-----------|---------------|-----------|-----------------|----------|---------|
| Grupa | Kod | Nazwa naukowa | S | NP | Typ | Wielkość | | Jednostka | Kategoria | Jakość danych | A B C D | A B C | | |
| | | | | | | Min | Maks | | C R V P | | Populacja | Stan zachowania | Izolacja | Ogólnie |
| B | A294 | Acrocephalus paludicola | | | r | 159 | 195 | i | | M | B | B | B | B |
| B | A056 | Anas clypeata | | | r | | | | P | M | D | | | |
| B | A053 | Anas platyrhynchos | | | r | 100 | 100 | i | | M | D | | | |
| B | A055 | Anas querquedula | | | r | 10 | 10 | i | | M | D | | | |
| B | A222 | Asio flammeus | | | r | 1 | 11 | i | | M | B | B | B | B |
| B | A021 | Botaurus stellaris | | | r | 20 | 25 | i | | M | C | C | C | C |
| B | A198 | Chlidonias leucopterus | | | r | 5 | 5 | i | | M | D | | | |
| B | A031 | Ciconia ciconia | | | r | 22 | 22 | i | | M | D | | | |
| B | A081 | Circus aeruginosus | | | r | 25 | 29 | i | | M | D | | | |
| B | A082 | Circus cyaneus | | | r | | | | P | M | D | | | |
| B | A084 | Circus pygargus | | | r | 31 | 34 | i | | M | B | B | B | B |
| B | A122 | Crex crex | | | r | 24 | 26 | i | | M | D | | | |

| | | | | | | | | | | | | | | |
|---|------|-------------------------------------|--|---|----|----|---|--|---|---|---|---|---|---|
| B | A153 | Gallinago gallinago | | r | 46 | 60 | i | | | M | C | B | C | C |
| B | A154 | Gallinago media | | r | 10 | 22 | i | | | M | C | C | C | C |
| B | A127 | Grus grus | | r | 10 | 12 | i | | | M | D | | | |
| B | A022 | Ixobrychus minutus | | r | 1 | 2 | i | | | M | D | | | |
| B | A338 | Lanius collurio | | r | | | | | P | M | D | | | |
| B | A156 | Limosa limosa | | r | 5 | 7 | i | | | M | C | B | C | C |
| B | A272 | Luscinia svecica | | r | 15 | 20 | i | | | M | C | B | C | C |
| B | A160 | Numenius arquata | | r | 1 | 1 | i | | | M | C | B | C | C |
| B | A151 | Philomachus pugnax | | c | 5 | 70 | i | | | M | D | | | |
| B | A120 | Porzana parva | | r | 5 | 10 | i | | | M | D | | | |
| B | A119 | Porzana porzana | | r | 5 | 5 | i | | | M | D | | | |
| B | A118 | Rallus aquaticus | | r | | | | | P | M | D | | | |
| B | A162 | Tringa totanus | | r | 2 | 3 | i | | | M | C | B | C | C |

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

| Klasa siedliska przyrodniczego | Pokrycie [%] |
|--------------------------------|--------------|
| N19 | 5.08 |
| N07 | 36.43 |
| N23 | 0.22 |
| N10 | 9.86 |
| N16 | 0.0 |
| N12 | 48.4 |

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje kompleks 5 torfowisk niskich typu węglanowego leżących na pograniczu Nizin Poleskich i Wyżyny Lubelskiej. Torfowiska powstały w wyniku akumulacji materiału organicznego i mineralnego w zagłębieniach terenu, tzw. wertebach, będących efektem procesów krasowych. Torfowiska zasilane są wyłącznie przez opady i wody spływające z otaczających wzniesień. Największy udział w procesach torfotwórczych miała tu kłoc wiechowata *Cladium mariscus*, która pokrywa ok. 50% powierzchni torfowisk. Drugim istotnym elementem krajobrazu torfowisk są suche wysepki i półwyspy z płytko zalegającymi pokładami kredy, tworzące śródtorfowiskowe wyniosłości terenu zwane "grądzikami", porośnięte albo leśnymi zbiorowiskami, jak dąbrowa świetlista (prawdopodobnie pierwotnymi dla tego siedliska) albo antropogenicznymi murawami kserotermicznymi. W bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk znajdują się stanowiska interesujących gatunków roślin, jak np. pełnik europejski *Trollius europaeus*, starodub łąkowy *Ostericum palustre*, krzyżownica gorzkawa *Polygala amarella*. Większość torfowisk pocięta jest kanałami odwadniającymi, związanymi z siecią oczek wodnych.

4.2. Jakość i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 68.

Występuje co najmniej 15 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Jest to jedna z najważniejszych ostoi wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Polsce i Unii Europejskiej. Jest również jedną z najważniejszych ostoi błotniaka łąkowego.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

| Oddziaływania negatywne | | | |
|-------------------------|------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| Poziom | Zagrożenia i presje [kod] | Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod] | Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b] |
| M | A01 | | i |
| M | E01.02 | | i |
| M | J02.05 | | i |
| M | E03.01 | | i |
| M | X | | b |
| M | H04 | | i |
| L | J02.10 | | i |
| Oddziaływania pozytywne | | | |
| Poziom | Działania, zarządzanie [kod] | Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod] | Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b] |
| M | E01.02 | | i |
| M | A04 | | i |
| M | A01 | | i |
| M | X | | b |
| M | A03 | | i |

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

| Typ | | [%] |
|-----------------------------------|-----------------------|-----|
| Publiczna | Krajowa/federalna | 0 |
| | Kraj | 0 |
| | związkowy/województwo | 0 |
| | Lokalna/gminna | 0 |
| | Inna publiczna | 0 |
| Własność łączna lub współwłasność | | 0 |
| Prywatna | | 0 |
| Nieznana | | 100 |
| Suma | | 100 |

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

BirdLife International/European Bird Census Council. 2000. European bird populations: estimates and trends. BirdLife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 10). Buczek T. 1992. Łęgi sowy błotnej *Asio flammeus* na torfowiskach węglanowych w okolicach Chełma. Not. orn., 33,1-2: 141-144. Buczek T., Buczek A. 1993. Torfowiska węglanowe w okolicach Chełma - walory przyrodnicze, zagrożenia, ochrona. Not. orn., 49,3: 76-89. Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa. Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk. Gromadzki M., Dyrzc A., Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk. Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc. Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8). Krogulec J. 1991. Czynniki warunkujące liczebność błotniaków łąkowych (*Circus pygargus*, Aves, Accipitrides) w rezerwach torfowiskowych Lubelszczyzny. Pr. Mat. Muzeum, Prądnik. 3: 251-254. Krogulec J., Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.). Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93. Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. 2002. Dane niepubl. Osieck E. 2000. Guidance notes for the selection of Important Bird Areas in European Union Member States and EU accession countries. Draft. IBA Workshop Brussels, 30 March – 2 April 2000 (maszynopis). Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań Walczak M., Radziejowski J., Smogorzewska M., Sienkiewicz J., Gacka-Grzesikiewicz E., Pisarski Z. 2001. Obszary chronione w Polsce. IOŚ, III wyd., Warszawa. Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

| Kod | Pokrycie [%] | Kod | Pokrycie [%] | Kod | Pokrycie [%] |
|------|--------------|------|--------------|------|--------------|
| PL03 | 71.23 | PL04 | 28.14 | PL02 | 23.96 |

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

| Kod rodzaju | Nazwa terenu | Rodzaj | Pokrycie [%] |
|-------------|--|--------|--------------|
| PL02 | Brzeźno | + | 3.69 |
| PL02 | Bagno Serebryskie | * | 8.74 |
| PL03 | Chełmski Park Krajobrazowy | * | 71.23 |
| PL02 | Roskosz | + | 11.53 |
| PL04 | Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu | * | 28.14 |

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

| | |
|---------------|---|
| Organizacja: | Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie |
| Adres: | Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin |
| Adres e-mail: | sekretariat@lublin.rdos.gov.pl |

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

| | |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> Tak | Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Chełmskie Torfowiska Węglanowe Link: https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/WDU_L/2017/1995/akt.pdf |
| <input type="checkbox"/> Nie, ale jest w przygotowaniu | |
| <input type="checkbox"/> Nie | |

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB060002

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

| |
|--|
| |
|--|

